

Oponentský posudek disertační práce

Ing. arch. SHOUROUK TOUCHAN

VYUŽITÍ EVROPSKÝCH ZKUŠENOSTÍ PŘI OBNOVĚ VÁLKOU ZNIČENÝCH MĚST V MĚSTSKÉM PLÁNOVÁNÍ

PRO MĚSTO ALEPPO

Vedoucí práce: Prof. Ing. arch. Jan Koutný CSc.

Úvod: Oponent za svého dlouholetého působení posuzoval již stovky zajímavých až objevných disertačních a diplomových prací. Práce ing. arch. Shourouk Touchan je z těchto hledisek výjimečná a dosud nepoznaná. Je výrazem statečné osobní angažovanosti, odborné kvalifikace i patriotického osobního vztahu k městu Aleppu, těžce poničenému již pátý rok trvající občanskou válkou. Pro školu, která takovému tématu dává prostor je to přínos. Nyní podle kritérií:

Pro Sýrii a její obnovu je tato disertace vysoce aktuální. Nejenže řeší ideu a realizaci obnovy atraktivních starých částí města, ale také v čase trvajících konfliktů ukazuje naději na nápravu materiálních škod. Ty ideově politické nemůže autorka ovlivnit, i když její křesťanské vyznání naznačuje cestu odpuštění a smíření. Pro FA je pak přínosné poznání vývoje a struktury druhého nejstaršího města světa.

Cíl práce, formulovaný na str. 3 a 4 byl splněn. Oponent se však domnívá, že autorčino soustředění na rekonstrukci a obnovu výhradně tří zón nejstaršího Aleppa nemůže podat dostatečnou informaci o nezbytném přeplánování celého tohoto velkoměsta, které má také výraznou novodobou – moderní část.(viz detail tunelu sítí i metra). Jestliže byly zcela správně použity příklady tří II. válkou zničených velkoměst – Norimberku, Varšavy a Rotterdamu, pak právě jejich oživení, rekonstrukce a rozvoj není omezeno jen na historické jádro a památky. I když to platí pro převážně historický Norimberk, pak podíl středověkých částí Varšavy na celkové obnově velkoměsta je podstatně menší a je zde významná možnost vytvoření nové velkorysé dopravní sítě umožněné právě zbořením rozvalin. Rotterdam je pak budován jako zcela moderní město, kde historické budovy jsou zcela marginální. Za zmínku by stála také starší významná města zcela zničená zemětřesením. Dubrovník v 16. Lisabon v 18. a San Francisco na počátku 20. Století byly jen v sutinách a byla vyloučena rekonstrukce historických budov, ale vytyčeny velkorysé prostory ulic a náměstí. To neznamená, že by podobný tvrdý zásah měl být učiněn v památkových zónách Aleppa, které je stále dosti zachovalé, ale mohl by být naznačen např. proražením kapacitního bulváru nelegálním – slumovým kobercovým osídlením. Na foto působí tyto objekty dosti stabilizovaně, ale dopravně omezeny na převážně pěší provoz. V současných poměrech nereálné. Závěrečnou připomínkou k důsledné památkové rekonstrukci zničených budov je otázka, zda by místní populace a tradice snesly alespoň symbolickou míru moderních novotvarů – ocel, beton, sklo. Právě v evropské tradici je totiž běžné, že se v poničených objektech projeví přínos doby, která jej rekonstruuje – zvláště pro nové účely. Oponent se domnívá, že ani Aleppo by nemělo být výjimkou.

Práce je řešena metodicky zcela logicky. Problém poničeného Aleppa je srovnáván s analogickými příklady evropskými, které jsou pak znovu aplikovány na památkově turistické zóny Aleppa. Ty jsou

pak velmi kvalitně analyzovány, vyhodnoceny a navrženy k příslušným rekonstrukčním úpravám. V tom spočívá hlavní přínos doktorandky.

Pro vědecký obor je koncepce rekonstrukce – dle autorky „přeplánování“ je významná analýza mnohatisíciletého vývoje starého města. Nicméně z období předhelénistického není uveden žádný urbanistický ani architektonický prvek. Oponent neví, které je, podle autorky, nejstarší město, když Aleppo je druhé nejstarší. Za nejstarší – nejen v této oblasti je Jericho – cca 8. tisíc let př. Kr. Ovšem pro praxi je disertace omezena jen na Aleppo. Tam však po vytouženém klidu zbraní a stabilizaci politických poměrů, bude tato kvalifikovaná koncepce a projekt pro praxi významným přínosem. Pokud nedojde – jak je všeobecným jevem – k hádkám a kolizím. Pro praxi v prostředí ČR znamená práce jen příklad poměrně exotického řešení a doklad internacionalizace památkové rekonstrukční péče zásluhou autorčina učiliště.

Formální úprava disertační práce je vzorná a velmi sdělná i pro odborníky v dané oblasti a lokalitě ne příliš erudované. Grafika a fotografika je výrazná a přehledná. Kvalita fotoreprodukcí je výborná – o to drastičtější je srovnání stavu před občanskou válkou a po devastaci. Grafika stavu a úprav citadely je srozumitelná a spolu s textem navrhovaných opatření vysoce instruktivní. Je až podivné, že v češtině Syřanky není příliš jazykových chyb. Mohly být úplně vyloučeny, kdyby autorka oslovila jazykového revizora – kolegu ze školy. Věcně jsou tyto chyby dobře srozumitelné.

Práce vyniká řadou výrazných a pro naše prostředí objevných kvalit, které naplňují podmínky příslušného zákona

Vzhledem k výše uvedenému pozitivnímu hodnocení a za předpokladu, že se připomínky vyjasní při úspěšné obhajobě plně d o p o r u j i disertační práci Ing. arch. Shourouk Touchan k obhajobě.

V Brně v březnu 2015

Prof. Ing. arch. Mojmír Kyselka CSc.